

RPO- 701427/12

Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Łodzi
91-729 Łódź ul. Smutna 21

e-mail: oisw.lodz@sw.gov.pl fax. 426750002 tel. 426750020

Informacje o jednostce dostępne w Ogólnopolskim Portalu Służby Więziennej <http://www.sw.gov.pl>

OI/D-072/12/2667

Łódź, dnia 14 listopada 2012 roku

Pani Justyna Róża Lewandowska 2012 -11- 14

Dyrektor Zespołu

w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich

w Warszawie

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPŁ.	2012 -11- 12
ZAŁ.	NR 1611125

dotyczy pisma nr RPO-701427-VII-720.5/12/DK

Odpowiadając na Raport Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji, która z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich została przeprowadzona w Zakładzie Karnym w Płocku – uprzejmie informuję o podjętych działaniach zależnych od Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Łodzi ukierunkowanych na poprawę warunków bytowych osób przebywających we wskazanej jednostce penitencjarnej.

W roku 2011 Zakład Karny w Płocku otrzymał środki inwestycyjne na remont dachu pawilonu A w wysokości 190 000 zł. W roku 2012 zgodnie ze zgłoszonymi potrzebami jednostka otrzymała na remont kąpoków sanitarnych kwotę 25 200 zł.(56 kąpoków). Plan remontu kąpoków sanitarnych rozłożony został na kilka lat. W roku 2013 przewidziano kontynuację napraw i o zabezpieczenie stosownych środków wystąpiono do CZSW w Warszawie. Do instytucji przyznającej środki finansowe wystąpiono również o zabezpieczenie funduszy na remont dachu i łaźni w kompleksie całego zakładu. Dodać należy że remont cel mieszkalnych i sprzętu kwatermistrzowskiego realizowany jest przez właściwe służby w Zakładzie Karnym w Płocku w ramach przyznanego na dany rok planu finansowego. W jednostce corocznie sporządza się harmonogram remontów cel mieszkalnych, zgodnie z którym realizuje się naprawy cel. W planie finansowym na rok 2013 OISW w Łodzi wydzieli w ramach planu dla ZK Płock środki na remont cel mieszkalnych i zakup drabinek i barierki do łóżek więziennych.

DYREKTOR OKREGOWY
Służby Więziennej w Łodzi
plk Marek Lipiński

Wykonano w 3 egz.:
egz. nr 1 – adresat
egz. nr 2 – CZSW Zespół Kontroli – dw
egz. nr 3 - a/a

SŁUŻBA
WIĘZIENNA

RPO- 701427 / R

Zakład Karny w Płocku
09-402 Płock ul. Sienkiewicza 22

e-mail: zk_plock@sw.gov.pl fax. 242622031 tel. 242622031

Jednostka nadzorowana przez Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Łodzi
Informacje o jednostce dostępne w Ogólnopolskim Portalu Służby Więziennej <http://www.sw.gov.pl>

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH

WPŁ. 2012 -11- 23

NR 1513831

Płock, dnia 20.11.2012 r.

S/P-0912/2/12/8551

BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH
ZESPÓŁ
„KRAJOWY MECHANIZM PREWENCJI”
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Du

2012 -11- 26

Dotyczy sprawy: RPO-701427-VII-720.5/12/DK

Odnosząc się do uwag i wniosków zawartych w Raporcie Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji, która z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich została przeprowadzona w Zakładzie Karnym w Płocku informuję, że:

Ad.1. Zajęcia dla funkcjonariuszy i pracowników wykonujących obowiązki w codziennym, bezpośrednim kontakcie z osadzonymi, mające na celu wyposażenie ich w umiejętności radzenia sobie m.in. ze stresem i krytyką bez szkody dla trudnych w kontakcie osób, zostaną zrealizowane w formule szkolenia, którego realizację zaplanowano na miesiąc październik br. Przygotowanie, organizację i realizację szkolenia powierzono wyznaczonym psychologom i objęto nadzorem kierownika działu penitencjarnego.

Ad.2. Wydawanie osadzonym leków zaordynowanych przez lekarzy specjalistów winno odbywać się bez zbędnej zwłoki. W normalnym trybie zapotrzebowanie na leki jest realizowane przez Aptekę Okręgową mieszczącą się w Łodzi. W sytuacjach nagłych (konieczność zaopatrzenie farmakologicznego osadzonego nowoprzyjętego do jednostki, wystąpienie jednostki chorobowej wymagającej leku / leków na indywidualne zlecenie) istnieje możliwość realizacji zapotrzebowania w aptekach cywilnych w Płocku. Kierownik ZOZ-u został zobowiązany do niezwłocznego informowania zainteresowanych o sposobie rozpatrzenia próśb oraz niezwłocznego wydawania leków zaordynowanych przez lekarzy specjalistów.

Ad.3. W zakładzie funkcjonuje jedna grupa konwojowa, która realizuje szeroki wachlarz zadań, w tym planowe transporty osadzonych, konsultacje medyczne do resortowych i cywilnych placówek zdrowia na terenie całego kraju, konsultacje medyczne w lokalnych placówkach zdrowia, konwojowanie osadzonych hospitalizowanych w cywilnych placówkach medycznych, realizację przepustek pod konwojem. Pomimo że konsultacje (wizyty) lekarskie poza terenem zakładu są planowane i umawiane z ok. 2 tygodniowym wyprzedzeniem, z przyczyn niezależnych od funkcjonariuszy i pracowników zakładu (narzucone terminy Posiedzeń Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, narzucone terminy transportów osadzonych, nagłe wypadki zagrażające zdrowiu lub życiu osadzonych itp.), zdarzają się sytuacje pokrywania się terminów różnych konwojów. Nie jest wówczas możliwa realizacja ich wszystkich i wykonywane są te, które mają najwyższy priorytet. Rozwiązanie przedstawionego

zopracie 29
2.12.2012.

problemu bez zwiększenia obsady etatowej jednostki oraz doposażenia w pojazdy transportowe nie jest możliwe.

Ad.4. Zgodnie z art. 1 § 1 kodeksu karnego odpowiedzialności karnej podlega ten tylko, kto popełnia czyn zabroniony pod groźbą kary przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia. Art. 1 § 3 kodeksu karnego mówi natomiast, że nie popełnia przestępstwa sprawca czynu zabronionego, jeżeli nie można mu przypisać winy w czasie czynu. Nie popełnia przestępstwa również ten, kto z powodu choroby psychicznej, upośledzenia umysłowego lub innego zakłócenia czynności psychicznych, nie mógł w czasie czynu rozpoznać jego znaczenia lub pokierować swoim postępowaniem (art. 31 § 1 Kodeksu karnego). Do odbywania kary pozbawienia wolności kierowane są wyłącznie osoby, które podlegają odpowiedzialności karnej, a ich stan psychofizyczny pozwala na przebywanie w warunkach izolacji penitencjarnej. Artykuł 116a. pkt. 5 Kodeksu karnego wykonawczego określa jednoznacznie, że skazanemu nie wolno odmawiać przyjmowania posiłków dostarczanych przez administrację zakładu karnego w celu wymuszenia określonej decyzji lub postępowania, a także powodować u siebie uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, jak również nakłaniać lub pomagać w dokonywaniu takich czynów. Odpowiedzialność dyscyplinarną za przekroczenia wprowadza art. 142 § 1 kodeksu karnego wykonawczego - skazany podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za zawinione naruszenie nakazów lub zakazów wynikających z ustawy, regulaminu lub innych przepisów wydanych na jej podstawie albo ustalonego w zakładzie karnym lub miejscu pracy porządku, zwane dalej "przekroczeniem". W przypadkach uzasadnionych względami dyscyplinarnymi można m.in. odstąpić od wymierzenia kary dyscyplinarnej (art. 146 § 3 Kkw).

Postępowanie dyscyplinarne w przypadku dokonania przez osadzonego samouszkodzenia jest zindywidualizowane i uwzględnia m.in. ustalenie przez psychologa okoliczności i motywów podjęcia zachowania autoagresywnego (przy uwzględnieniu diagnozy zaburzeń psychicznych) oraz potrzeby objęcia pomocą psychologiczną. W przypadkach stwierdzenia, że podłożem samoagresji było działanie instrumentalne skazany ponosi konsekwencje dyscyplinarne. Natomiast w przypadku stwierdzenia, że podłożem samoagresji był stan emocjonalny, osadzony nie podlega karaniu dyscyplinarnemu, a zostaje objęty pomocą psychologiczną i odpowiednimi oddziaływaniami wychowawczymi skierowanymi na zapobieżenie powtarzaniu się takich zachowań. Reasumując, należy wskazać, że przyjęcie jako generalnej zasady odstępowania od karania osób z zaburzeniami psychicznymi za samoagresję będzie stało w sprzeczności z obowiązującymi przepisami i byłoby nieuzasadnionym ograniczeniem stosowania tego środka oddziaływania.

Jednocześnie informuję, że w jednostce jest prowadzona statystyka wymierzonych kar dyscyplinarnych umieszczenia w celi izolacyjnej. W okresie 6 miesięcy poprzedzających wizytację przedmiotowa kara dyscyplinarna była stosowana:

- sześciokrotnie wobec skazanych odbywających karę w systemie terapeutycznym,
- dwukrotnie wobec tymczasowo aresztowanych.

Ad.5. Zgodnie z § 20 rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 sierpnia 2003 roku w sprawie sposobów prowadzenia oddziaływań penitencjarnych w zakładach karnych i aresztach śledczych skazany zakwalifikowany do odbywania kary pozbawienia wolności w systemie terapeutycznym jest poddawany zindywidualizowanym oddziaływaniom według indywidualnego programu terapeutycznego, opracowanego w oparciu o diagnozę przez zespół terapeutyczny. Prowadząc oddziaływania w systemie terapeutycznym uwzględnia się zarówno oddziaływania indywidualne, jak i grupowe, co znajduje odzwierciedlenie w indywidualnych programach terapeutycznych. Należy zatem wskazać, że każdy z pacjentów oddziału terapeutycznego z założenia ma dostęp do indywidualnej

psychoterapii, dostosowanej do zdiagnozowanych u niego zaburzeń w sferze emocjonalnej, poznawczej i społecznej, a o jej zakresie decyduje zespół terapeutyczny. Kierownik działu terapeutycznego został zobowiązany do objęcia wzmocnionym nadzorem tego aspektu pracy zespołu terapeutycznego.

Ad.6. Zaznaczam, że nie ma podziału na place spacerowe dla tymczasowo aresztowanych i skazanych. Zgodnie z § 14 ust. 1 *rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 roku w sprawie regulaminu organizacyjno – porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności*, dyrektor jednostki ustalając porządek wewnętrzny zakładu uwzględnia m.in. konieczność utrzymania bezpieczeństwa, dyscypliny i porządku. § 14 ust. 2 pkt. 5 ww. rozporządzenia uprawnia dyrektora m.in. do określenia miejsca i sposobu odbywania spacerów.

Ponadto zgodnie z § 62 ust. 1,2 i 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 października 2003 roku w sprawie sposobów ochrony jednostek organizacyjnych Służby Więziennej – spacerosadzone odbywają się na wyznaczonych placach, przeprowadzane są na podstawie planu spacerów zatwierdzonych przez dyrektora lub upoważnionego przez niego funkcjonariusza, w którym określa się podział na grupy spacerowe, kolejność i miejsce odbywania spacerów, ponadto opracowując plan bierze się pod uwagę w szczególności względy bezpieczeństwa i względy resocjalizacyjne oraz konieczność zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania karnego.

Udzielanie skazanym spacerów na placach spacerowych o zabudowie pełnej nie jest pozaregulaminowym środkiem dyscyplinującym, ale działaniem mającym na celu zapewnienie bezpieczeństwa, dyscypliny i porządku w jednostce penitencjarnej. Jest to działanie o charakterze prewencyjnym, a nie represyjnym.

Ad.7. Prawo tymczasowo aresztowanego określone w art. 211 § 2 *Kodeksu karnego wykonawczego* do zawiadomienia o miejscu swojego pobytu osoby najbliższej albo innej osoby, stowarzyszenia, organizacji lub instytucji, a także swojego obrońcy oraz powiadomienia właściwego urzędu konsularnego, a w razie braku takiego urzędu - właściwego przedstawicielstwa dyplomatycznego jest realizowane zgodnie z dyspozycjami określonymi w § 40 *rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 stycznia 2004 roku w sprawie czynności administracyjnych związanych z wykonywaniem tymczasowego aresztowania oraz kar i środków przymusu skutkujących pozbawieniem wolności oraz dokumentowania tych czynności*. Podpisane przez tymczasowo aresztowanego zawiadomienie przesyła się do:

- osoby najbliższej albo innej osoby, stowarzyszenia, organizacji lub instytucji oraz do obrońcy, zgodnie z podanymi przez tymczasowo aresztowanego adresami,
- właściwego urzędu konsularnego, a w razie braku takiego urzędu – do właściwego przedstawicielstwa dyplomatycznego, w wypadku cudzoziemca.

Możliwość telefonicznego porozumiewania się z obrońcą lub pełnomocnikiem, będącym adwokatem albo radcą prawnym wyklucza art. 217c. *Kodeksu karnego wykonawczego* – tymczasowo aresztowany nie może korzystać z aparatu telefonicznego oraz innych środków łączności przewodowej i bezprzewodowej.

Ad.8. Widzenia z osobą należącą do kręgu osób najbliższych są udzielane tymczasowo aresztowanym w każdym przypadku przedstawienia przez zgłaszających się na widzenie zarządzenia właściwego organu dysponującego, wymaganego przepisem art. 217 § 1 *kodeksu karnego wykonawczego*. Regulowanie częstotliwość widzeń pozostaje poza kompetencjami administracji jednostki penitencjarnej. Zatem zalecenie respektowania i nieograniczania prawa osób tymczasowo aresztowanych określonego w art. 217 § 1a *kodeksu karnego wykonawczego* winno zostać skierowane do organów właściwych dla jego realizacji.

Ad.9. Umieszczanie osób zdrowych w celach izby chorych następuje jedynie w przypadku wystąpienia wyższej konieczności wynikającej z potrzeby zapewnienia wszystkim osadzonym normy określonej w art. 110 § 2 kodeksu karnego wykonawczego oraz uniknięcia wydawania decyzji o umieszczeniu osadzonego w celi mieszkalnej, w której powierzchnia przypadająca na jednego osadzonego wynosi poniżej 3 m², nie mniej jednak niż 2m².

Przyjęto do realizacji zalecenie dotyczące odstąpienia od osadzania skazanych nie posiadających statusu tzw. niebezpiecznych w celach dla osób stwarzających poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa jednostki. W celach tych umieszczani będą jedynie osadzeni, względem których na podstawie art. 73 § 8 (zapewnienie porządku i bezpieczeństwa w zakładzie karnym) lub art. 116 § 5a (potrzeba zapewnienia bezpieczeństwa skazanego) kkw dyrektor podjął decyzje o umieszczeniu osadzonego w celi monitorowanej.

Ad.10. Przyjęto zalecenie do realizacji. Prace nad nowelizacją porządku wewnętrznego zostaną zakończone do dnia 30 listopada 2012 roku.

Ad.11. Wszyscy nowoprzybyli osadzeni są zapoznawani przez wychowawcę:

– w rozmowie informacyjnej, przeprowadzanej niezwłocznie po przybyciu skazanego do oddziału, w szczególności z:

- 1) przysługującymi prawami i obowiązkami oraz ustalonym w zakładzie karnym porządkiem wewnętrznym,
- 2) możliwością wystąpienia w czasie pobytu w zakładzie zagrożeń dla bezpieczeństwa osobistego oraz sposobami ich unikania,
- 3) możliwością zetknięcia się z przejawami negatywnych zachowań charakterystycznych dla środowiska przestępczego,
- 4) możliwością zwracania się do przełożonych ze sprawami osobistymi i problemami związanymi z pobytem w zakładzie,
- 5) możliwością zgłaszania próśb związanych z osadzeniem w celi,
- 6) obowiązkiem informowania przełożonych o zagrożeniach dla jego bezpieczeństwa osobistego oraz bezpieczeństwa innych skazanych,
- 7) konsekwencjami stosowania przemocy w stosunku do współosadzonych.

– w rozmowie wstępnej przeprowadzanej niezwłocznie po przybyciu skazanego do oddziału mieszkalnego, jednak nie później niż drugiego dnia od jego przyjęcia do zakładu karnego, w szczególności z możliwością:

- 1) uzyskania pomocy lekarskiej i psychologicznej oraz poddania się lub kontynuacji leczenia odwykowego,
- 2) udziału w zajęciach kulturalno – oświatowych, sportowych oraz działalności społecznej,
- 3) korzystania z posług i praktyk religijnych,
- 4) zatrudnienia,
- 5) nauczania,
- 6) uzyskania pomocy materialnej i postpenitencjarnej oraz sposobach udzielania pomocy materialnej rodzinie w miejscu zamieszkania.

Kierownik działu penitencjarnego został zobowiązany do sprawowania wzmocnionego nadzoru nad realizacją tego zadania przez wychowawców.

Ad.12. Zalecenie przyjęto do realizacji. Polecenia w przedmiotowym zakresie zostały wydane w ramach odpraw kierownictwa jednostki oraz poszczególnych pionów służb. Dodatkowo do końca września 2012 roku zostanie przeprowadzone szkolenie,

którym zostaną objęci funkcjonariusze i pracownicy uczestniczący w procedurze załatwiania próśb i wniosków osadzonych.

Ad.13. Zalecenie przyjęto do realizacji. Możliwość uczestnictwa w mszy świętej przez tymczasowo aresztowanych zostanie zapewniona, z uwzględnieniem dyspozycji art. 221a. *Kodeksu karnego wykonawczego* możliwość (bezpośrednie uczestniczenie w nabożeństwach, (...)) odbywa się z uwzględnieniem konieczności zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania karnego. Zapisy w przedmiotowym zakresie zostaną wprowadzone do obowiązującego w jednostce porządku wewnętrznego.

Ad.14. Zakład Karny w Płocku jest zakładem karnym typu zamkniętego. Zgodnie z art. 115 § 7 *Kodeksu karnego wykonawczego*, w zakładzie karnym typu zamkniętego, świadczenia zdrowotne są udzielane w obecności funkcjonariusza nie wykonującego zawodu medycznego. Jedynie na wniosek funkcjonariusza lub pracownika podmiotu leczniczego dla osób pozbawionych wolności, świadczenia zdrowotne mogą być udzielane skazanemu bez obecności funkcjonariusza.

Kierownik ZOZ został zobowiązany do dokładania wszelkich starań, aby udzielanie świadczeń zdrowotnych przebiegało w warunkach zapewniających intymność i dyskrecję oraz wnioskowania, w uzasadnionych przypadkach, o ich udzielanie bez obecności funkcjonariusza nie wykonującego zawodu medycznego.

Ad.15. W przypadku skazanego, co do którego zachodzi podejrzenie konieczności stosowania oddziaływań w warunkach oddziału terapeutycznego dla skazanych z zaburzeniami psychicznymi lub upośledzonych umysłowo sporządza się orzeczenie psychologiczno-penitencjarne. Sporządzenie orzeczenia psychologiczno-penitencjarnego poprzedza badanie psychologiczne polegające w szczególności na poznaniu osobowości skazanego, jego psychospołecznych mechanizmów zachowania oraz określeniu wskazań i zaleceń dotyczących sposobu oddziaływania. Zatem w orzeczeniu znajduje się nie tylko opis problemów skazanego ale także próba wyjaśnienia ich przyczyny oraz propozycje wyeliminowania bądź zmniejszenia objawów. Informacje te są wystarczające do sporządzenia indywidualnego programu terapeutycznego.

Ad.16. Zakres prowadzonych remontów, w tym realizacja zaleceń Mechanizmu zawartych w poprzednich raportach i remont generalny oddziału terapeutycznego, jest uzależniony od możliwości finansowych Zakładu Karnego w Płocku, które są absolutnie niewystarczające w stosunku do potrzeb wynikających z przeprowadzonych kontroli okresowych i przeglądów roboczych obiektów budowlanych i pomieszczeń jednostki. W corocznej propozycji wydatków do projektu planu dochodów i wydatków budżetowych Zakład Karny w Płocku zgłasza wiele potrzeb finansowych w zakresie realizacji zadań inwestycyjno – remontowych. Możliwość ich realizacji jest uzależniona od decyzji dysponentów wyższego stopnia.

Ad.17. Zgodnie z zarządzeniem Nr 14/09 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 19 czerwca 2009 roku w sprawie przeznaczenia zakładów karnych i aresztów śledczych Zakład Karny w Płocku nie jest przeznaczony do przyjmowania osób poruszających się na wózku inwalidzkim. Brak funduszy istotnie ogranicza możliwości przystosowanie jednostki do wymagań osób z niepełnosprawnością ruchową. Niemniej jednak na przyszły rok planowane jest utworzenie w łaźni dla osadzonych stanowiska do kąpieli osób z niepełnosprawnością ruchową oraz wyposażenie jednej celi mieszkalnej w uchwyty ułatwiające osobom niepełnosprawnym poruszanie się i korzystanie z kąpielarni sanitarnego.

Ad.18. Ustalając porządek wewnętrzny obowiązujący tymczasowo aresztowanych, dyrektor jednostki jest zobligowany § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 roku w sprawie regulaminu organizacyjno – porządkowego wykonywania tymczasowego aresztowania do uwzględnienia m.in. konieczności zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania karnego oraz utrzymania bezpieczeństwa, dyscypliny i porządku. Natomiast § 14 ust. 2 pkt. 5 przywoływanego rozporządzenia uprawnia dyrektora m.in. do określenia miejsca i sposobu odbywania spacerów. Udzielanie tymczasowo aresztowanym spacerów w ramach grup izolacyjnych na placach spacerowych o pełnej zabudowie jest podyktowane realizacją celów, dla których jest stosowane tymczasowe aresztowanie, a w szczególności zabezpieczeniu prawidłowego toku postępowania karnego i nie jest sprzeczne z § 33 ust. 1 ww. rozporządzenia - spacer tymczasowo aresztowanego odbywa się w wyznaczonym miejscu na wolnym powietrzu.

Nie ma różnicy w sposobie stosowania zabezpieczeń techniczno-ochronnych odnoszących się do placów spacerowych dla tymczasowo aresztowanych a skazanych, odbywających karę w zakładzie typu zamkniętego, jakim jest zakład w Płocku. Stosowane zabezpieczenia i ich stan wynikają z możliwości architektonicznych i finansowych jednostki.

Ad.19. Realizacja zalecenia pozostaje poza kompetencjami kierownictwa jednostki. Z jego treścią zapoznano kierownika Warsztatów Terapii Zajęciowej, który przekaze stosowną informację do instytucji finansujących.

Ad.20. Infrastruktura jednostki, warunki lokalowe oraz wysoki poziom zaludnienia nie pozwalają na rozbudowę Warsztatu Terapii Zajęciowej.

Ad 21. Wyposażenie cel mieszkalnych odpowiada liczbie osób w nich przebywających i jest zgodne z obowiązującymi przepisami w tym zakresie. Sprzęt kwaterunkowy poddawany jest okresowym przeglądom, w oparciu o które dokonywana jest ocena stopnia jego zużycia, a naprawa oraz odnawianie uszkodzonych sprzętów dokonywane są na bieżąco. Należy przy tym wskazać, że to na użytkownikach ciąży obowiązek w zakresie dbałości o stan wyposażenia. W przypadku wystąpienia niedoborów w sprzęcie w celi mieszkalnej, starszy celi winien informować przełożonych o stanie faktycznym w tym zakresie - dział kwatermistrzowski posiada odpowiednią ilość sprzętu do uzupełnienia. Łóżka piętrowe nie są wprawdzie wyposażone w drabinki i zabezpieczenia, jednak spełniają określone prawem wymogi. Niemniej jednak zalecenia przyjęto do realizacji, choć ich pełne wykonanie nie będzie możliwe z uwagi na wysokość środków przyznawanych na wykonywanie tego rodzaju prac. Uwagi i zastrzeżenia zawarte w treści protokołu zostały szczegółowo omówione z kierownictwem działu kwatermistrzowskiego odpowiedzialnym za wykonywanie bieżących napraw, usuwanie usterek i wymianę zużytego sprzętu kwaterunkowego.

Kierownik działu kwatermistrzowskiego został zobowiązany do sprawowania wzmocnionego nadzoru nad realizacją tego zadania przez podległych funkcjonariuszy. Jednocześnie informuję, że na 2013 rok zaplanowano zakup 50 nowych łóżek spełniających współczesne wymogi użytkowe, wyposażonych w drabinki, bariery i szuflady.

Ad.22. Zgodnie z § 30 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności oraz § 32 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 roku w sprawie regulaminu organizacyjno – porządkowego wykonywania

tymczasowego aresztowania osadzeni korzystają co najmniej raz w tygodniu z ciepłej kąpieli. Należy również wskazać, że osadzony zatrudniony przy pracach brudzących korzysta z odpowiednio częstszych kąpieli, a kąpiel osadzonego chorego odbywa się według zaleceń lekarza. Plany kąpieli tak dla skazanych jak i tymczasowo aresztowanych są skonstruowane optymalnie, z uwzględnieniem: konieczności zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania karnego, utrzymania bezpieczeństwa, dyscypliny i porządku oraz zapewnienia bezpieczeństwa osobistego osadzonym. Poziom zaludnienia jednostki oraz przepustowość łaźni nie pozwala na wprowadzenie dodatkowych kąpieli. Sytuacja w tym zakresie może ulec zmianie po przeprowadzeniu modernizacji łaźni, która jest planowana na 2013 rok.

Ad.23. Kolejne należności w postaci: pasty do zębów, kremu do golenia i szczoteczek do zębów są wydawane na prośby osadzonych, z zachowaniem terminów ich używalności określonych w Zestawie 1/H załącznika nr 1 do *rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003 roku w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych*. Wydawanie odzieży, bielizny oraz obuwia, stanowiących przedmioty należności, wymienione w przywołanym rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości również odbywa się na podstawie zgłoszonej przez osadzonego prośby, z zastrzeżeniem wynikającym z art. 111 § 1 *Kodeksu karnego wykonawczego*.

Ad.24. W 2012 roku zwiększono liczbę funkcjonariuszy działu penitencjarnego o jeden etat psychologa (przesunięcie etatu z innego działu). Przesunięcie do pracy z osobami tymczasowo aresztowanymi wychowawcy z innego oddziału mieszkalnego skutkowało by zwiększeniem grupy wychowawczej innemu wychowawcy. Celem zakończenia procesu osiągania standardów określonych przez Dyrektora Generalnego Służby Więziennej zostaną podjęte działania skierowane na kolejne zwiększenie obsady etatowej działu penitencjarnego.

Ad.25. Czasowe osadzanie skazanych w dodatkowych pomieszczeniach mieszkalnych, które pierwotnie były przeznaczone na świetlice, jest spowodowane wystąpieniem wyższej konieczności wynikającej z potrzeby zapewnienia wszystkim osadzonym normy określonej w art. 110 § 2 *kodeksu karnego wykonawczego* oraz uniknięcia wydawania decyzji o umieszczeniu osadzonego w celi mieszkalnej, w której powierzchnia przypadająca na jednego osadzonego wynosi poniżej 3 m², nie mniej jednak niż 2 m². W chwili pojawienia się takiej możliwości zostanie przywrócona ich pierwotna funkcjonalność. Pomieszczenia zostaną niezwłocznie odnowione i wyposażone zgodnie z obowiązującymi przepisami *rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17.10.2003 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych – Załącznik nr 3, Tabela nr 11*.

W miarę możliwości wynikających z infrastruktury jednostki oraz poziomu zaludnienia osadzeni mają zapewniony regularny dostęp do ogólnozakładowych zajęć kulturalno - oświatowych prowadzonych przez właściwego wychowawcę dla ogółu osadzonych. Ponadto w ramach oddziałów mieszkalnych i grup wychowawczych organizowane są dodatkowe formy zajęć kulturalno - oświatowych, które określone są w miesięcznych grafikach. Realizując zalecenie, polecono wychowawcom zwiększenia codziennej oferty zajęć kulturalno - oświatowych dla osadzonych.

Ad.26. Zgodnie z *instrukcją Nr 15/10 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 13 sierpnia 2010 roku w sprawie zasad organizacji i warunków prowadzenia oddziaływań penitencjarnych wobec skazanych, tymczasowo aresztowanych i ukaranych stwarzających poważne zagrożenie społeczne albo poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa zakładu karnego lub aresztu śledczego świetlica przeznaczona dla tej*

kategorii osadzonych została wyposażona w telewizor, radio, gry planszowe, plansze zestawów ćwiczeń ogólnorozwojowych, prasę, czasopisma literaturę edukacyjną, materiały do zajęć plastycznych oraz matę fitness. Z uwagi na kubaturę pomieszczenia, w kontekście prawidłowej realizacji zadań ochronnych oraz zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonariuszom, nie ma możliwości wyposażenia jej w inne urządzenie służące rekreacji.

Osadzeni ze świetlicy mogą korzystać 2-3 razy w tygodniu. Wydano polecenie właściwym wychowawcom systematycznego organizowania zajęć dla wskazanej kategorii osadzonych.

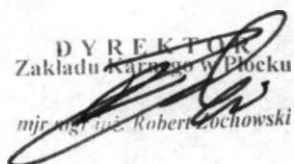
Ad.27. Podjęte zostaną działania mające na celu wyeliminowanie konieczności dokonywania wyboru przez osadzonych między spacerem a terapią. Z uwagi na nieprzewidywalność zdarzeń takich jak widzenie czy wizyta lekarska, w przypadku zbiegu czasowego tychże zdarzeń ze spacerem, w miarę możliwości spacer dla osadzonego zostanie udzielony w godzinach późniejszych.

Ad.28. Wyżywienie dla osadzonych jest przygotowywane zgodnie z dyspozycjami określonymi w art. 109 § 1 Kodeksu karnego wykonawczego. Realizując zalecenie, wydano polecenie kierownikowi działu kwatermistrzowskiego dokonania analizy posiadanych możliwości przygotowywania indywidualnych posiłków uwzględniających wymogi religijne i kulturowe, w kontekście zwiększenia ich liczby.

Ad.29. Zgodnie z § 12 zarządzenia nr 66/2010 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 6 września 2010 roku w sprawie gospodarki żywnościowej w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej, posiłki przygotowywane dla osadzonych są każdorazowo przed ich wydaniem poddawane próbom smakowym przez lekarza lub upoważnionego pracownika służby zdrowia. Dotychczas nie odnotowano negatywnych sygnałów w przedmiotowym zakresie.

Ad.30. Wystąpiono z pisemnym wnioskiem do podmiotu zewnętrznego prowadzącego zakładową kantinę o wprowadzenie do oferty możliwości kupowania prasy, czy krzyżówek bez konieczności ich prenumeraty.

Ad.31. Dokonano przeglądu i aktualizacji danych adresowych międzynarodowych oraz krajowych instytucji stojących na straży praw człowieka, zamieszczonych na tablicach informacyjnych w oddziałach mieszkalnych.

DYREKTOR
Zakładu Karnego w Płocku

mjr mgr oż. Robert Zochowski

Wykonano w 4 egz.

1 egz. – Adresat,

2 egz. - Centralny Zarząd Służby Więziennej
Zespół Kontroli – do wiadomości.

3 egz. - Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Łodzi
- do wiadomości.

4 egz. - a/a.

ED/ed

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

RPO-701427-VII-720.5/12/DK

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Warszawa, dnia **2012 -12- 19**

**Zespół
„Krajowy Mechanizm Prewencji”**

**Pan
mjr Robert Żochowski
Dyrektor Zakładu Karnego
w Płocku
ul. Sienkiewicza 22
09-402 Płock**

Szanowny Panie Dyrektorze,

W związku z odpowiedzią z dnia 20 listopada 2012 r. (dot. S/P-0912/2/12/8551), w której odniósł się Pan do uwag i wniosków zawartych w Raporcie Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji, która z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich została przeprowadzona w Zakładzie Karnym w Płocku uprzejmie informuję, że Mechanizm wystąpił do Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w Łodzi, zalecając przyznanie środków finansowych i wsparcie w realizacji zgłoszonych przez Zakład potrzeb, o których mowa w treści wskazanego raportu.

Z udzielonej w dniu 6 listopada 2012 r. odpowiedzi (sygn. OI/D-072/122667) wynika, że w roku 2011 Zakład Karny w Płocku otrzymał środki inwestycyjne na remont dachu pawilonu A w wysokości 190 000 zł. W roku 2012 zgodnie ze zgłoszonymi potrzebami, kierowana przez Pana jednostka otrzymała na remont kąpoków sanitarnych kwotę 25 200 zł (56 kąpoków). Plan remontu kąpoków sanitarnych rozłożony został na kilka lat. W roku 2013 przewidziano kontynuację napraw i o zabezpieczenie stosownych środków wystąpiono do Centralnego Zarządu Służby Więziennej w Warszawie. Do instytucji przyznającej środki finansowe wystąpiono również o zabezpieczenie funduszy na remont dachu i łaźni w kompleksie całego zakładu. Jednocześnie zapewniono KMP, że w planie finansowym na rok 2013 Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Łodzi (dalej OISW) wydzieli w ramach planu

1689888

ANALIZY

dla Zakładu Karnego w Płocku środki na remont cel mieszkalnych i zakup drabinek oraz barierek do łóżek więziennych. Zaznaczyć należy, że ze wskazanego pisma nie wynika, aby kiedykolwiek doszło do niezrealizowania potrzeb finansowych w zgłaszanym przez Zakład Karny w Płocku zakresie. Jeżeli problem ten wystąpił obecnie, uprzejmie proszę o powiadomienie. Proszę również o poinformowanie Krajowego Mechanizmu Prewencji o wykonaniu remontów i modernizacji w opisanym w naszym raporcie obszarze. Mechanizm interesuje szczególnie sytuacja w oddziale terapeutycznym.

Jednocześnie należy odnieść się do niektórych punktów udzielonej przez Pana Dyrektora odpowiedzi.

Pkt 3. Ze względu na Pana wyjaśnienie, że aby wyeliminować problemy logistyczne po stronie Zakładu, utrudniające realizację umówionych wizyt lekarskich, konieczne jest zwiększenie obsady etatowej jednostki oraz doposażenie w pojazdy transportowe, uprzejmie proszę o wskazanie, jakie działania podjął Pan w tej sprawie.

Pkt 4. Jak wskazano w treści Raportu, wątpliwości Mechanizmu w zakresie słuszności karania za samoagresję osób z zaburzeniami psychicznymi odnoszą się zwłaszcza do przypadków osób z podwójną diagnozą np. upośledzenie umysłowe i osobowość borderline (zaburzenie osobowości na pograniczu psychozy i nerwicy), w przypadku której objawami jest chwiejność emocjonalna i zachowania autoagresywne. KMP nie może zgodzić się na to, aby karać osadzonych za objawy swoich zaburzeń. Oczywiście, jak słusznie Pan pisze, przyjęcie generalnej zasady odstępowania od karania osób z zaburzeniami psychicznymi za samoagresję będzie stało w sprzeczności z obowiązującymi przepisami. Ograniczenie stosowania tego środka oddziaływania w przypadku osób powodujących u siebie uszkodzenia ciała lub rozstrój zdrowia w celu uzyskania jakiś korzyści i czyni to bez związku z chorobą, byłoby nadto nieuzasadnione. W trakcie wizytacji Mechanizm odebrał jednak, co należy wobec otrzymanej odpowiedzi uściślić, niepokojące informacje od personelu oddziału terapeutycznego, że w ich ocenie większość przypadków samoagresji w oddziale terapeutycznym jest instrumentalna i że dyscyplinowanie jest celowe ze względu na konieczność pokazania, że tego typu zachowania nie są akceptowane społecznie. Uprzejmie zatem proszę o zwrócenie uwagi, czy karanie osadzonych w oddziale terapeutycznym za samoagresję, faktycznie jest

poprzedzone, deklarowanym w Pana piśmie, ustaleniem przez psychologa okoliczności i motywów podjęcia zachowania autoagresywnego (przy uwzględnieniu diagnozy zaburzeń psychicznych) oraz potrzeby objęcia pomocą psychologiczną.

Pkt 7. Mechanizm podtrzymuje stanowisko dotyczące respektowania prawa osób aresztowanych do bezzwłocznego poinformowania rodziny o miejscu ich pobytu i prawa do porozumiewania się, również telefonicznie, z obrońcą lub pełnomocnikiem będącym adwokatem albo radcą prawnym. Poza już przedstawioną w Raporcie KMP argumentacją, uprzejmie informuję, że w pismach z dnia 5 maja 2010 r. i 28 czerwca 2010 r. (DL-P-I-0760-6/10) Minister Sprawiedliwości przedstawił stanowisko, zgodnie z którym wynikający z art. 217c K.k.w. zakaz prowadzenia rozmów telefonicznych przez tymczasowo aresztowanych nie ma zastosowania do ich kontaktów telefonicznych z obrońcą lub pełnomocnikiem będącym adwokatem albo radcą prawnym, o których mowa w treści art. 215 § 1 K.k.w. Co więcej, sekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości w odpowiedzi z dnia 5 czerwca 2012 r. udzielonej Rzecznikowi Praw Obywatelskich w tej samej sprawie stwierdził, że nie ma regulacji w przepisach prawa, które wykluczałyby uznanie, iż wskazane powyżej prawo do porozumiewania się z obrońcą lub pełnomocnikiem będącym adwokatem albo radcą prawnym, obejmuje kontaktowanie się za pomocą aparatu telefonicznego. Stanowisko Ministerstwa Sprawiedliwości w tej kwestii jest znane Dyrektorowi Generalnemu Służby Więziennej. Organy procesowe ani organy służby więziennej nie mają uprawnienia do wprowadzania ograniczeń w omawianym zakresie, a zatem KMP oczekuje umożliwienia prowadzenia rozmów telefonicznych w opisanych w Raporcie przypadkach, przez tymczasowo aresztowanych, osadzonych w Zakładzie Karnym w Płocku.

Pkt 8. Sprawa regulowania częstotliwości widzeń tymczasowo aresztowanych, wobec udzielonej odpowiedzi kierującej KMP w tej sprawie do organów dysponujących, wymaga wyjaśnienia. Jak wskazano w Raporcie, z informacji wychowawcy pracującego z tymczasowo aresztowanymi wynika, że osadzeni z tej grupy po wydaniu zarządzenia o zgodzie na widzenie przez organ, do którego dyspozycji pozostają, mogą zrealizować widzenie w 2 lub w 3 miesiącu od przybycia do zakładu. Wychowawca w rozmowie z przedstawicielami KMP stwierdził, że to ograniczenie nie wynika z decyzji innych instytucji i jest zasadą przyjętą w Zakładzie Karnym w Płocku. Prezentował przy tym

brak wiedzy o treści art. 217 § 1 a K.k.w., zgodnie z którym tymczasowo aresztowany, z zastrzeżeniem § 1 b, ma prawo do co najmniej jednego widzenia w miesiącu z osobą należącą do kręgu osób najbliższych i zaleca nieograniczanie praw osób tej kategorii do widzeń z najbliższymi. Uprzejmie proszę o podjęcie działań również w tej sprawie.

Z poważaniem

Zastępca Dyrektora Zespołu
"Krajowy Mechanizm Prewencji"

Marcin Mazur

T: 31.01.13

RPO-401427/12

ZAKŁAD KARNY W PŁOCKU

ul. Sienkiewicza 22, 09-402 Płock

tel. 24-2622031, faks 24-2620227, e - mail: zk_plock@sw.gov.pl

Płock, dnia 17.01.2013 r.

S/P – 072/1/13/12972

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH
WPŁ. 2013 -01- 21
1527283

Biuro
Rzecznika Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00 – 090 Warszawa

W nawiązaniu do pisma RPO-701427-VII-720.5/12/DK z dnia 19.12.2012 r.,
dotyczących odniesienia się Dyrektora Zakładu Karnego w Płocku do kwestii
wskazanych w ww. piśmie, uprzejmie informuję, że: Dg
2013-01-23

W zakresie remontów i modernizacji, w opisanym w raporcie obszarze:

- w 2012 r. dokonano pełnej zabudowy 40 kąćków sanitarnych, zgodnie z odpowiednimi wymogami,
- wykonanie zabudowy kąćków sanitarnych, na co uzyskano środki celowe, zaplanowano w terminie do dnia 08.11.2013 r.,
- oddział terapeutyczny będzie poddany remontowi: zabudowa kąćków sanitarnych i konserwacja pomieszczeń cel mieszkalnych - w miesiącach luty i marzec 2013 r.,
- w miesiącu styczniu 2013 r. powinna być zrealizowana dostawa nowych łóżek (dla osadzonych), spełniających wszystkie wymogi bezpieczeństwa i użytkowe. Stare łóżka, użytkowane w jednostce, ze względu na znaczne zużycie, będą sukcesywnie wycofywane z eksploatacji - z tego też względu nie mogą być one wyposażane w drabinki i barierki ochronne.

Pkt 3. W kwestii zwiększenia obsady etatowej jednostki oraz doposażenia w pojazdy transportowe informujemy, że:

1. Dotychczas nie uzyskano kolejnego etatu kierowcy, który jest potrzebny ze względu na obciążenie kierowców, wykonujących zadania transportowe (realizowane w czasie ponadnormatywnym).
2. W efekcie corocznych wystąpień do Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w Łodzi o przydział samochodu do przewozów specjalnych; w roku 2012 r. taki pojazd przydzielono.

Ze względu na znaczne zużycie zasła jednak konieczność zlikwidowania jednego z posiadanych pojazdów tego rodzaju.

Zapinałam się
23.01.2013 r. z

T: 2831.03.13

3. W ramach poszerzenia możliwości transportowych w omawianym obszarze, służba kwatermistrzowska we własnym zakresie dostosowała pojazd ciężarowy o ładowności do 3,5 t. do przewozu osadzonych, co w chwili obecnej pozwala zabezpieczyć realizację zgłaszanych potrzeb transportowych, związanych z konsultacjami medycznymi.

Pkt 4. Zarządzenie nr 2/2004 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 24 lutego 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia i organizacji pracy penitencjarnej oraz zakresów czynności funkcjonariuszy i pracowników działów penitencjarnych i terapeutycznych reguluje procedurę postępowania wobec osadzonych dokonujących samouszkodzeń:

§ 1. „W przypadku dokonania przez skazanego próby samobójczej lub samouszkodzenia, po udzieleniu skazanemu pierwszej pomocy, należy:

- 1) poddać skazanego badaniu lekarskiemu;
- 2) poddać skazanego badaniu psychologicznemu w celu ustalenia:
 - a) okoliczności i motywów podjęcia próby samobójczej lub dokonania samouszkodzenia,
 - b) potrzeby objęcia skazanego pomocą psychologiczną,
 - c) zaleceń odnośnie sposobu dalszego postępowania wychowawczego w związku z podjętą próbą samobójczą lub dokonaniem samouszkodzeniem;
- 3) sporządzić wniosek o wymierzenie kary dyscyplinarnej;
- 4) w przypadku stwierdzenia, że powodem samoagresji było wymuszenie określonej decyzji lub uchylanie od ciążącego na nim obowiązku, należy zgodnie z art. 119 § 1 i 2 kodeksu, skierować wniosek do sądu penitencjarnego o obciążenie kosztami związanymi z leczeniem;
- 5) w przypadku stwierdzenia, że podłożem samoagresji był stan emocjonalny, należy objąć skazanego pomocą psychologiczną i odpowiednimi oddziaływaniami wychowawczymi w celu zapobieżenia powtarzaniu się samoagresji.”

Informuję, że w każdym przypadku dokonania przez skazanego samouszkodzenia, psycholog przeprowadza badanie, celem ustalenia okoliczności i motywów samoagresji skazanego oraz ustalenia potrzeby objęcia osadzonego pomocą psychologiczną. Badanie kończy się opinią psychologiczną. W przypadku ustalenia podczas badania, że zachowanie skazanego miało podłoże instrumentalne, zgodnie z obowiązującymi przepisami, osadzony podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej.

W przypadku dokonania samouszkodzenia, każdorazowo osazoni jest obejmowany pomocą psychologiczną w formie indywidualnych lub grupowych zajęć terapeutycznych z zakresu autoagresji. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 sierpnia 2003 roku w sprawie sposobów prowadzenia oddziaływań penitencjarnych w zakładach karnych i aresztach śledczych (D.U.2003.151.1469, z późn. zm.) psycholog każdorazowo sporządza opinię przed podjęciem decyzji o złożeniu wniosku, do sądu penitencjarnego, o wydanie orzeczenia o obciążeniu skazanego kosztami związanymi z leczeniem spowodowanego u siebie uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia.

Pkt 7. Kwestię związaną z prowadzeniem rozmów telefonicznych przez tymczasowo aresztowanych reguluje art. 217c K.k.w., zgodnie z którym „tymczasowo aresztowany nie może korzystać z aparatu telefonicznego oraz innych środków łączności przewodowej i bezprzewodowej”. Zakład Karny w Płocku nie posiada żadnych wytycznych od Ministra Sprawiedliwości, bądź Dyrektora Generalnego Służby Więziennej, na podstawie których można by tymczasowo aresztowanym zezwalać na prowadzenia rozmów telefonicznych z obrońcą lub pełnomocnikiem, będącym adwokatem albo radcą prawnym, o których mowa w treści art. 215 § 1 K.k.w. W związku z powyższym nasze stanowisko w tej kwestii nie ulega zmianie.

Pkt 8. Sprawa regulowania częstotliwości widzeń tymczasowo aresztowanych w Zakładzie Karnym w Płocku uzależniona jest wyłącznie od decyzji właściwego organu dysponującego. Regulowanie widzeń osób tymczasowo aresztowanych pozostaje zatem poza właściwością administracji Zakładu Karnego w Płocku. Jedynie organ dysponujący ma wpływ na liczbę oraz częstotliwość widzeń z rodziną lub osobami najbliższymi.

W Zakładzie Karnym w Płocku nie stosuje się nieformalnych zasad, które mogłyby wpłynąć na ograniczenie widzeń tymczasowo aresztowanym.

DYREKTOR
Zakładu Karnego w Płocku
m. inż. Robert Zochowski

Wykonano w 3 egz.:

1 egz. – Adresat

2 egz. – do wiad.

OISW w Łodzi

3. egz. - a/a

ED/ed

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Zastępca
Rzecznika Praw Obywatelskich
Ryszard CZERNIAWSKI

Warszawa, 2013-03-26

RPO-701427-VII-720.5/12/DK

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Pan
gen. Jacek Włodarski
Dyrektor Generalny
Służby Więziennej
ul. Rakowiecka 37 a
02-521 WARSZAWA

17180717

Sędziowski Paris Gornowko

Zgodnie § 14 pkt 10 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności i rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania tymczasowego aresztowania (Dz. U. z 2003 r. Nr 152, poz.1493 oraz Dz. U. z 2003 r. Nr 152, poz.1494) dni, godziny, miejsce i porządek przeprowadzania widzeń określone są przez dyrektorów zakładów karnych i aresztów śledczych. Analiza porządków wewnętrznych obowiązujących skazanych i tymczasowo aresztowanych w wizytowanych w 2012 roku przez przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji działającego w imieniu Rzecznika Praw Obywatelskich, zakładach karnych i aresztach śledczych, ujawniła, że część dyrektorów tych placówek określiła zasady przeprowadzania widzeń w sposób mogący utrudniać niektórym osadzonemu spotkania z rodzinami i osobami bliskimi.

Zgodnie z treścią zanalizowanych regulacji, z reguły widzenia można realizować w wybrane dwa dni w tygodniu, w ramach określonego przepisami Kodeksu karnego wykonawczego limitu liczby dni w miesiącu dla określonego typu zakładu karnego (art. 90 pkt 6, art. 91 pkt 8, art. 92 pkt 10, art. 91a, art. 217 § 1a K.k.w.). Nadto w części placówek udziela się widzeń w niektóre ustawowo wolne od pracy dni, w tym przede wszystkim w wybrane i ważne dla obrządku rzymskokatolickiego dni świąteczne.

ANALIZY

Praktyka ta ma miejsce między innymi w Zakładzie Karnym w Sztumie, w Zakładzie Karnym w Czarnem oraz w Zakładzie Karnym w Oleśnicy.

Reguła ta nie jest jednak powszechną zasadą, o czym świadczą zapisy części porządków wewnętrznych o nieudzielaniu widzeń w czasie jakichkolwiek ustawowo wolnych od pracy dni (przykładowo: w Zakładzie Karnym w Rzeszowie-Załężu i w Zakładzie Karnym w Siedlcach). Są też takie placówki, jak Zakład Karny w Raciborzu, w których nie udziela się widzeń zarówno w takie dni, jak również we wszystkie soboty i niedziele, a w pozostałe dni tygodnia można odwiedzać swoich bliskich tylko do godz. 16.00.

Analiza informacji zamieszczonych na stronie internetowej Służby Więziennej, dotyczących placówek, w których przebywają osadzeni odbywający karę w systemie otwartym pozwala również wysnuć wniosek, że także ich dotyczą opisane wyżej zasady, ograniczające kontakty z bliskimi. Powstaje zatem pytanie, czy skazani przebywający w zakładach karnych typu otwartego, w których widzenia mogą odbywać się tylko w soboty i w niedziele, z wyłączeniem dni świątecznych, faktycznie mogą korzystać z nieograniczonej liczby widzeń, która przysługuje im zgodnie z treścią art. 92 pkt 10 K.k.w. (przykładowo: informacja o zasadach widzeń w Zakładzie Karnym w Białymstoku¹).

Pozwolę sobie zwrócić uwagę, że bliskość w rodzinach utrzymywana jest między innymi dzięki podtrzymywaniu zwyczaju spotkań w określone dni w roku. Nadto osoby pracujące mają w te dni, ze względu na zwolnienie z obowiązku świadczenia pracy, rzadką szansę na dotarcie do jednostki penitencjarnej, która niejednokrotnie znajduje się w znacznej odległości od ich miejsca zamieszkania. Podtrzymywanie kontaktów z rodziną i światem zewnętrznym zostało uznane za jeden z najważniejszych elementów oddziaływania na skazanych (art. 67 § 3 K.k.w.). Inspirowanie kontaktów skazanych z osobami najbliższym jest jednym z podstawowych elementów oddziaływań penitencjarnych [§ 7 ust. 2 pkt 13 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobów prowadzenia oddziaływań penitencjarnych w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz. U. z 2003 r. Nr 151, poz. 1469)]. W tej

¹ <http://www.sw.gov.pl/pl/okregowy-inspektorat-sluzby-wieziennej-bialystok/zaklad-karny-bialystok/>

mierze warto również przywołać Europejskie Reguły Więzienne: *władze więzienne winny pomagać więźniom w utrzymaniu odpowiedniego kontaktu ze światem zewnętrznym oraz zapewniać im w tym celu odpowiednie wsparcie materialne* (Reguła 24.1).

Mając powyższe na uwadze, prosiłbym o rozważenie celowości wprowadzenia zasad ujednolicających praktykę udzielania widzeń w jednostkach penitencjarnych w sposób gwarantujący poszanowanie prawa osadzonych do utrzymania w tej formie kontaktów z rodziną i bliskimi. Działając zatem na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14 poz. 147 ze zm.).

z poważaniem
R. Mazur

T. 30.04.2013.
Zastępca Dyrektora Zespołu
"Krajowy Mechanizm Prewencji"

Marcin Mazur

DYREKTOR GENERALNY
Służby Więziennej

BDG – 070-38/13/431

RPO-701427 / 12

Warszawa, dnia 27 kwietnia 2013 r.

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH
WPL. 2013 -04- 29
ZAL. NR 1951478

Pan
Ryszard Czerniawski
Zastępca
Rzecznika Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Stanisław Roman Rzymiński

DK
2013 -05- 09

Odpowiadając na Pana pismo RPO-701427-VII-720.5/12/DK z dnia 26 marca 2013 r., przedstawiam stanowisko.

Przepis § 14 ust. 2 pkt 10 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności, nakazuje dyrektorowi zakładu karnego określić w porządku wewnętrznym „dni, godziny, miejsce i porządek przeprowadzania widzeń.” Przepis ten musi być interpretowany oraz wykonywany w praktyce z uwzględnieniem innych przepisów Kodeksu karnego wykonawczego, a w szczególności art. 4 § 1, art. 67 § 3, art. 90 pkt 6, art. 91 pkt 8, art. 91a, art. 92 pkt 10, art. 102 pkt 2, art. 105 § 1 i § 3, art. 105a § 1-7, art. 217 § 1 kodeksu. Tak więc dyrektor zakładu, regulując przedmiotową problematykę, musi brać pod uwagę realną możliwość korzystania z widzeń nie tylko przez skazanych, ale także przez członków ich rodzin i inne osoby bliskie, uwzględniając takie czynniki jak liczba osadzonych, typ zakładu, warunki lokalowe zakładu, możliwości kadrowe, położenie zakładu oraz możliwość dojazdu do zakładu publicznymi środkami transportu.

Trafny jest pogląd, że ze względu na zatrudnienie lub naukę, osoby odwiedzające, powinny mieć możliwość korzystania z widzeń w soboty oraz w dni ustawowo wolne od pracy. Jednocześnie nadmieniam, że w grudniu 2010 roku wydałem polecenie wyznaczenia w porządkach wewnętrznych, obowiązujących w zakładach karnych i aresztach śledczych, dni wolnych od pracy, w których będą przeprowadzane widzenia.

Nie budzi wątpliwości, iż okres świąt jest czasem szczególnie sprzyjającym umacnianiu więzi rodzinnej, a inspirowanie kontaktów skazanych z osobami najbliższymi jest jednym z podstawowych elementów oddziaływań penitencjarnych. Jednak mając na uwadze, że określenie dni, godzin i miejsca udzielania widzeń, wymaga uwzględnienia wielu czynników, różnych dla poszczególnych zakładów karnych, nie jest możliwe pełne ujednoczenie czasu udzielania widzeń we wszystkich zakładach karnych.

Podzielając argumentację zawartą w Pana piśmie, że powinno dążyć się do rozszerzenia czasu udzielania widzeń także na dni ustawowo wolne od pracy, soboty i święta, informuję, iż wystosuję do dyrektorów jednostek penitencjarnych polecenie wyznaczenia w porządkach wewnętrznych dni widzeń, które będą realizowane w ważne dni świąteczne, niezależnie od obrządku oraz pozostałe dni ustawowo wolne od pracy.

→ pomyślenie

gen. Jacek Włodarski

Wyk. w 2 egz.:

1. adresat

2. aa

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH
RPO-701427-VII-720.5/12/DK**

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Warszawa, dnia 2013 -05- 17

**Zespół
„Krajowy Mechanizm Prewencji”**

**Pan
mjr Robert Żochowski
Dyrektor Zakładu Karnego
w Płocku
ul. Sienkiewicza 22
09-402 Płock**

172 2609

Szanowny Panie Dyrektorze,

W związku z odpowiedzią z dnia 17 stycznia 2013 r. (dot. S/P-072/13/12972), w której powiadomił Pan Krajowy Mechanizm Prewencji między innymi o zamiarze poddania remontowi oddziału terapeutycznego w lutym i marcu 2013 r., uprzejmie proszę o informację, czy zadanie to zostało zrealizowane.

Z poważaniem

Zastępca Dyrektora Zespołu
„Krajowy Mechanizm Prewencji”

Marcin Mazur

ANALIZY

T: 30.06.13

Zakład Karny w Płocku
09-402 Płock ul. Sienkiewicza 22
e-mail: zk_plock@sw.gov.pl fax. 242620227 tel. 242622031
Jednostka nadzorowana przez Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Łodzi.
Informacje o jednostce dostępne w Ogólnopolskim Portalu Służby Więziennej <http://www.sw.gov.pl>

RPO 701427 / m

DL
2013-06-0

DIKw - 073/1/12/8758/5647

Płock, dnia 31.05.2013 r.
**BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH**
2013-06-03
ZAL. NF 1563694

**Biuro
Rzecznika Praw Obywatelskich
Zespół „Krajowy Mechanizm Prewencji”
Al. Solidarności 77
00 - 090 Warszawa**

W odpowiedzi na pismo nr RPO-01427-VII-720.5/12/DK z dnia 17.05.2013 r. dotyczące działań związanych z remontem oddziału terapeutycznego, informuję, co następuje.

Ustalony obecnie plan działań konserwacyjno - remontowych w odniesieniu do oddziału terapeutycznego tj. oddziału mieszkalnego nr VII tutejszego zakładu, obejmuje:

- remont całego dachu pawilonu mieszkalnego „B”, stanowiącego zarazem przykrycie oddziału nr VII,
- pełną zabudowę kąpoków sanitarnych w celach mieszkalnych,
- Konserwację (pomalowanie) ścian i sufitów cel mieszkalnych (łącznie 13 cel).

Pierwotny plan zakładał jedynie zabudowę kąpoków sanitarnych oraz konserwację ścian i sufitów, co zamierzano zrealizować w miesiącach luty i marzec br. Był on tworzony w roku ubiegłym, kiedy nie była jeszcze znana wysokość środków finansowych, które można by przeznaczyć na ten cel. Uzyskana w marcu br. dotacja celowa na remont dachu, pozwoliła podjąć najważniejsze prace remontowe, związane z wymianą poszycia dachu, znajdującego się nad oddziałem nr VII. Te prace muszą być wykonane najpierw, z uwagi na bardzo zły stan poszycia dachowego, z powodu którego do cel mieszkalnych przedostaje się woda opadowa, niwecząc efekty prac remontowych wewnątrz cel mieszkalnych. Prace remontowe dachu rozpoczną się 10 czerwca 2013 r. i zgodnie z zawartą w wyniku przetargu publicznego umową z wykonawcą, zakończą się najpóźniej do dnia 30.09.2013 r.

Równolegle będą trwać prace związane z pełną zabudową kąpoków sanitarnych, a następnie po zakończeniu remontu dachu, zaczną się prace konserwacyjne powierzchni ścian i sufitów cel mieszkalnych. Prace wewnątrz cel będą prowadzone z wykorzystaniem własnych sił roboczych i środków. Zaznaczyć przy tym należy, iż od połowy ubiegłego roku prowadzona jest stale zabudowa kąpoków sanitarnych we wszystkich pozostałych celach mieszkalnych zakładu. Stwarza to ograniczenia logistyczne do jednoczesnego prowadzenia robót remontowych tego samego rodzaju w różnych miejscach na terenie jednostki.

Niemniej jednak przyjmuje się, iż zakład będzie w stanie uporać się ze wszystkimi zaplanowanymi na wstępie robotami konserwacyjno - remontowymi w oddziale VII (terapeutycznym) do końca br.

DYREKTOR
Zakładu Karnego w Płocku
uplk Robert Zochowski

Wykonano w 2 egz:
1 egz. - adresat
2 egz. - aa. ks/ks

Zaplanowane
09-06-2013 r. B